

TILSKIPUN RÁÐSINS

frá 11. desember 1989

um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins til að stuðla að því að hinum innri markaði verði komið á**(89/662/EBE)**

RÁÐ EVRÓPUBANDALAGANNA HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Efnahagsbandalags Evrópu, einkum 43. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾,með hliðsjón af álitum Evrópuþingsins ⁽²⁾,með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽³⁾,*og að teknu tilliti til eftirfarandi:*

Bandalagið skal samþykkja ráðstafanir sem hafa það að markmiði að koma smám saman á hinum innri markaði á tímabili sem lýkur 31. desember 1992.

Samhæft markaðsskipulag vegna búfjárafurða og afurða úr dýraríkinu felur í sér að ryðja verður úr vegi hindrunum á sviði dýraheilbrigðis er hefta þróun viðskipta innan bandalagsins með umræddar afurðir. Í þessu sambandi er frjáls flutningur landbúnaðarafurða grundvallaratriði í hinu sameiginlega markaðsskipulagi og ætti að auðvelda skynsamlega þróun landbúnaðarframleiðslu og hámarksnýtingu á framleiðsluþáttunum.

Á sviði dýraheilbrigðis eru landamærastöðvar notaðar um þessar mundir til að annast eftirlit sem hefur það að markmiði að vernda heilbrigði manna og dýra.

⁽¹⁾ Stjtið. EB nr. C 225, 31. 8. 1988, bls. 4.

⁽²⁾ Stjtið. EB nr. C 326, 19. 12. 1988, bls. 28.

⁽³⁾ Stjtið. EB nr. L 56, 6. 3. 1989, bls. 7.

Endanlegt markmið er að tryggja að dýraheilbrigðiseftirlit fari einungis fram á sendingarstað. Náist þetta markmið felur það í sér samhæfingu grundvallarkrafna um verndun heilbrigðis manna og dýra.

Til að stuðla að því að hinum innri markaði verði komið á ætti, þar til markmiðinu er endanlega náð, að leggja áherslu á að eftirlit fari fram á sendingarstað og að skipuleggja það eftirlit sem gæti farið fram á viðtökustað. Slík lausn felur í sér að dýraheilbrigðiseftirlit á innri landamærum bandalagsins fellur niður.

Með þessari lausn er ábyrgð dýraheilbrigðiseftirlits í sendingarríkinu aukin. Því er mikilvægt að sendingarríkið sjái til þess að eftirlitið fari rétt fram.

Skyndikannanir vegna dýraheilbrigðiseftirlits geta farið fram í viðtökuríkinu. Leiki sterkur grunur á að um vanrækslu sé að ræða getur dýraheilbrigðiseftirlitið farið fram meðan á umflutningi vörunnar stendur.

Aðildarríkin skulu leggja fram áætlun þar sem þau gera grein fyrir því hvernig þau munu framfylgja eftirlitinu og skulu þessar áætlanir háðar samþykki bandalagsins.

Mikilvægt er að kveða á um aðgerðir sem grípa skal til komi í ljós við dýraheilbrigðiseftirlit að sendingin sé ekki samkvæmt settum reglum. Hér geta þrír kostir komið til greina: markmiðið með þeim fyrsta væri að koma reglu á skjöl sem eru ekki samkvæmt settum reglum, með öðrum að koma í veg fyrir hættu þar sem í ljós hefur komið að dýrafarsótt hefur brotist út, nýr alvarlegur smitsjúkdómur eða önnur orsök sem gæti stefnt dýrum eða almannaheil-

brigði í alvarlega hættu, en gripið væri til hins þriðja þegar vörurnar fullnægja ekki settum kröfum af öðrum ástæðum en þeim sem að framan getur.

Kveða ætti á um meðferð deilumála sem gætu komið upp vegna sendinga frá starfsstöð, framleiðslumiðstöð eða fyrirtæki.

Mikilvægt er að kveða á um verndarráðstafanir. Á þessu sviði verður meginábyrgðin, einkum af framkvæmdar-ástæðum, að vera í höndum sendingaraðildarríkisins. Framkvæmdastjórnin verður að geta brugðist skjótt við, einkum með því að farið sé á staðinn og gripið til viðeigandi ráðstafana.

Svo að góður árangur náist verða reglur sem eru settar í þessari tilskipun að gilda um allar vörur sem falla undir dýraheilbrigðiseftirlit vegna viðskipta innan bandalagsins.

Í aðildarríkjunum er heilbrigðisástand enn mismunandi að því er ákveðnar dýrafarsóttir varðar og því ætti, þar til bandalagið hefur komið sér saman um aðferðir til að berjast gegn þessum sjúkdómum, að leggja til hliðar eins og sakir standa spurninguna um eftirlit með viðskiptum innan bandalagsins á búfénaði og leyfa eftirlit með skjólum meðan á flutningi stendur. Með stöðu samhæfingar í huga, og þar til reglur bandalagsins verða settar, ættu vörur sem ekki falla undir samhæfðar reglur að fullnægja kröfum viðtökuríkisins, að því tilskildu að þær séu í samræmi við 36. gr. sáttmálans.

Aðlaga ætti ákvæði gildandi tilskipana að þeim nýju reglum sem eru settar með þessari tilskipun.

Þessar reglur ber að endurskoða fyrir lok ársins 1993.

Framkvæmdastjórninni skal falið að samþykkja ráðstafanir til beitingar þessari tilskipun. Með það í huga skal ákveða aðferðir sem fela í sér nána og árangursríka samvinnu milli framkvæmdastjórnarinnar og aðildarríkjanna í fastanefndinni um dýraheilbrigði.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Aðildarríkin skulu tryggja að dýraheilbrigðiseftirlitið með afurðum úr dýraríkinu, sem falla undir tilskipanirnar sem eru taldar upp í viðauka A eða 14. gr. og hafa á viðskipti með, fari ekki lengur fram, með fyrirvara um 6. gr., við landamærastöðvar heldur samkvæmt þessari tilskipun.

2. gr.

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. „dýraheilbrigðiseftirlit“: eftirlit með ástandi og/eða formsatriðum á sviði stjórnsýslu sem tekur til afurðanna sem um getur í 1. gr. og er ætlað að vernda, beint eða óbeint, heilbrigði manna eða dýra;
2. „viðskipti“: viðskipti milli aðildarríkja með vörur í skilningi 2. mgr. 9. gr. sáttmálans;
3. „starfsstöð“: fyrirtæki sem framleiðir, tekur til geymslu eða vinnslu afurðirnar sem um getur í 1. gr.;
4. „lögbært yfirvald“: stjórnvald aðildarríkis sem ber ábyrgð á dýraheilbrigðiseftirliti eða hvert það yfirvald sem það hefur fengið þá ábyrgð í hendur;
5. „opinber dýralæknir“: dýralæknir sem er tilnefndur af lögbæru stjórnvaldi aðildarríkisins.

I. KAFLI

Eftirlit á upprunastað

3. gr.

1. Aðildarríkin skulu tryggja að einu afurðirnar sem viðskipti eru höfð með séu þær sem um getur í 1. gr. og hafa verið fengnar, skoðaðar og merktar í samræmi við reglur bandalagsins, sem gilda um viðtökustaðinn, og þarf heilbrigðisvottorð að fylgja til endanlegs móttakanda sem þar er getið, dýraheilbrigðisvottorð eða eitthvert annað skjal sem kveðið er á um í dýraheilbrigðisreglum bandalagsins.

Upprunastarfsstöðvar skulu tryggja, með stöðugu eftirliti með eigin starfsemi, að slíkar afurðir fullnægi kröfum fyrstu undirgreinar.

Með fyrirvara um eftirlitsskyldur opinbers dýralæknis samkvæmt löggjöf bandalagsins skal lögbært yfirvald hafa reglulegt eftirlit með starfsstöðvum til að fullvissa sig um að afurðir sem eiga á viðskipti með fullnægi kröfum bandalagsins eða, í þeim tilvikum sem um getur í 3. mgr. þessarar greinar og 14. gr., kröfum viðtökuaðildarríkisins.

Þegar grunur leikur á um að kröfum hafi ekki verið fullnægt skal lögbært yfirvald viðhafa nauðsynlegt eftirlit og, sé grunurinn staðfestur, grípa til nauðsynlegra ráðstafana sem geta falið í sér að viðurkenning sé dregin til baka.

2. Þegar margir viðtökustaðir koma við sögu í flutningunum verður að flokka afurðir saman í eins margar vörusendingar og viðtökustaðirnir eru. Hverri vörusendingu skal fylgja áðurgreint vottorð eða skjal.

Þegar afurðirnar sem um getur í 1. gr. eru ætlaðar til útflutnings til þriðja lands verður flutningurinn að vera undir tollaefirliti að þeim stað þar sem tollsvæði bandalagsins endar.

3. Aðildarríki sem flytja valfrjálst inn vörur frá tilteknum þriðju löndum skulu tilkynna framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum um slíkan innflutning.

Þegar annað aðildarríki en þau sem um getur að framan flytur vörur inn á yfirráðasvæði bandalagsins skal það aðildarríki annast skjalaefirlit á uppruna- og viðtökustað varanna í samræmi við 1. mgr. 6. gr.

Viðtökuaðildarríki skulu banna að umræddar vörur verði sendar áfram frá yfirráðasvæði þeirra nema að þær eigi að fara til annars aðildarríkis sem stundar innflutning frá þriðju löndum.

4. gr.

1. Sendingaraðildarríkin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að stjórnendur fullnægi dýraheilbrigðiskröfum á öllum stigum framleiðslunnar, geymslu, markaðssetningar og flutninga afurðanna sem um getur í 1. gr. Þau skulu einkum tryggja að:

- sams konar eftirlit sé haft með afurðum sem eru fengnar í samræmi við tilskipanirnar sem um getur í viðauka A, frá dýraheilbrigðissjónarmiði, hvort sem þær eru ætlaðar til viðskipta innan bandalagsins eða fyrir innlendan markað,
- afurðirnar sem falla undir viðauka B séu ekki sendar áfram til yfirráðasvæðis annars aðildarríkis ef ekki er unnt að markaðssetja þær á þeirra eigin yfirráðasvæðum af ástæðum sem eru tilgreindar í 36. gr. sáttmálans.

2. Sendingaraðildarríkin skulu gera viðeigandi ráðstafanir á sviði réttargæslu eða stjórnáslu til að ákveða viðurlög vegna brota einstaklinga eða lögpersóna á dýraheilbrigðis-löggjöf þegar staðfest hefur verið að reglur bandalagsins hafi verið sniðgengnar, einkum þegar í ljós hefur komið að vottorðin eða skjölin endurspeglar ekki raunverulegt ástand afurðanna eða heilbrigðisstimplar hafa verið festir á afurðir sem eru ekki í samræmi við þessar reglur.

II. KAFLI

Eftirlit á viðtökustað

5. gr.

1. Viðtökuaðildarríki skulu koma eftirfarandi ráðstöfunum til framkvæmda:

a) Lögbært yfirvald getur, á viðtökustað varanna, kannað með óhlutdrægum dýraheilbrigðisskyndikönnunum hvort kröfum 3. gr. hefur verið fullnægt; það getur einnig tekið sýni í þessu sambandi.

Jafnframt getur lögbært yfirvald umflutningsaðildarríkisins eða viðtökuaðildarríkisins, hafi það rökstuddan grun um brot, einnig látið fara fram eftirlit við flutning varanna á yfirráðasvæði sínu, þar með talið eftirlit með að flutningatækin fullnægi gildandi reglum;

b) þegar afurðirnar samkvæmt 1. gr. sem eru upprunnar í öðru aðildarríki eru ætlaðar:

— starfsstöð sem opinber dýralæknir ber ábyrgð á verður hann að tryggja að þeirri starfsstöð berist einungis afurðir sem fullnægja kröfum 1. mgr. 3. gr. að því er varðar merkingu og fylgiskjöl eða, þegar um er að ræða afurðir sem um getur í viðauka B, að þeim fylgi skjalið sem kveðið er á um í reglum viðtökulandsins,

— viðurkenndum millilið sem skiptir upp vörusendingunum eða verslunarfyrirtæki með mörgum útibúum, eða einhverri starfsstöð sem lýtur ekki stöðugu eftirliti, verða viðkomandi fyrirtæki að kanna, áður en vörusendingunni er skipt upp eða hún markaðssett, hvort umrædd merki, vottorð eða skjöl sem um getur í fyrsta undirliði séu til staðar og tilkynna lögbæra yfirvaldinu um sérhverja vanrækslu eða frávik,

— til annarra móttakenda, einkum þegar vörusendingin er afhent í hlutum meðan á flutningi stendur, verður vörusendingunni að fylgja, í samræmi við 1. mgr. 3. gr., frumrit af vottorðinu sem um getur í fyrsta undirliði.

Ábyrgðirnar sem móttakendur sem um getur í öðrum og þriðja undirliði verða að gefa skulu tilgreindar í samningi við lögbært yfirvald og undirritaðar þegar fyrirframskráningin sem kveðið er á um í 3. mgr. fer fram. Lögbæra yfirvaldið skal gera slembiathuganir til að ganga úr skugga um að ábyrgðirnar haldi.

2. Ef bandalagsstaðlar sem kveðið er á um í reglum bandalagsins hafa ekki verið settir og í því tilviki sem kveðið er á um í 14. gr., getur viðtökuaðildarríkið, að teknu tilhlýðilegu tilliti til almennra ákvæða sáttmálans, krafist þess að upprunastarfsstöðin noti gildandi staðla samkvæmt innlendum reglum þess aðildarríkis, samanber þó 4. gr. Upprunaaðildarríkið skal tryggja að viðkomandi afurð uppfylli þessar kröfur.

3. Aðilar sem taka við vörum frá öðru aðildarríki eða sem sjá um að skipta alfarið upp vörusendingu með slíkum afurðum:

- a) skulu, fari lögbæra yfirvaldið fram á það, skráðir fyrirfram;
 - b) skulu halda skrá yfir slíka vöruafgreiðslu;
 - c) verða, fari lögbæra yfirvaldið fram á það, að tilkynna um komu vörusendinga frá öðru aðildarríki að svo miklu leyti sem nauðsynlegt er til að unnt sé að viðhafa eftirlitið sem um getur í 1. mgr.;
 - d) geyma í þann tíma sem lögbæra yfirvaldið tilgreinir, þó ekki skemur en í sex mánuði, heilbrigðisvottorðin eða skýrslurnar sem um getur í 3. gr. svo að unnt sé að framvísa þeim til lögbæra yfirvaldsins fari það fram á slíkt.
4. Nákvæmar reglur um framkvæmd þessarar greinar skulu samþykktar í samræmi við málsmeðferðina í 18. gr.

5. Ráðið skal, að fenginni skýrslu framkvæmdastjórnarinnar með breytingartillögum, endurskoða þessa grein innan þriggja ára frá því að þessi tilskipun kemur til framkvæmda.

6. gr.

1. Aðildarríkin skulu tryggja að við eftirlitið sem fram fer á þeim stöðum þar sem hægt er að flytja vörur frá þriðja landi inn á yfirráðasvæði bandalagsins, eins og höfnum, flugvöllum og landamærastöðvum við þriðju lönd séu eftirfarandi ráðstafanir gerðar:

- a) upprunaskjöl varanna séu skoðuð;
- b) þegar vörur eru fluttar inn frá þriðju löndum verður að senda þær undir eftirliti tollayfirvalda til skoðunarstöðva til að dýraheilbrigðisskoðun geti farið fram.

Afurðirnar sem um getur í viðauka A mega ekki fá tollafgreiðslu nema eftirlitið hafi sýnt að þær fullnægi reglum bandalagsins.

Afurðirnar sem um getur í viðauka B og þær sem flokkast undir valfrjálsan innflutning í samræmi við 3. mgr. 3. gr. sem verða sendar, eftir að hafa verið fluttar inn á yfirráðasvæði bandalagsins, yfir á yfirráðasvæði annars aðildarríkis, skal:

- annaðhvort taka í dýraheilbrigðisskoðun til að ganga úr skugga um að þær fullnægi reglum viðtökuaðildarríkisins,
- eða þær verður, eftir að almenn sjónræn skoðun hefur farið fram til að ganga úr skugga um að afurðirnar séu samkvæmt skýrslunum, að senda undir eftirliti tollayfirvalda til viðtökustaðar þar sem dýraheilbrigðisskoðun skal fara fram;

- c) afurðir sem eru upprunnar í bandalaginu verða að falla undir skoðunarreglurnar sem eru settar í 5. gr.

2. Frá 1. janúar 1993, og þrátt fyrir 1. mgr., skulu allar afurðir, sem eru fluttar með flutningatækjum sem með reglubundnum og beinum hætti tengja tvo landfræðilega punkta í bandalaginu, falla undir skoðunarreglurnar sem eru settar í 5. gr.

7. gr.

1. Komist lögbær yfirvöld aðildarríkis, við eftirlit sem fram fer á viðtökustað sendingar, eða meðan á flutningi stendur, að því:

- a) að til staðar séu sjúkdómsvaldar sem orsaka sjúkdóm sem er nefndur í tilskipun 82/894/EBE⁽¹⁾, eins og henni var síðast breytt með ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 89/162/EBE⁽²⁾, dýrasjúkdómur sem getur einnig lagst á menn eða annar sjúkdómur, eða eitthvert það ástand sem getur stofnað dýrum eða mönnum í hættu, eða afurðirnar komi frá svæði sem er smitað af dýrasjúkdómi, skulu þau, nema um sé að ræða dýraheilbrigðissjónarmið eða afurðir sem eiga að hljóta einhverja þá meðferð sem um getur í 4. gr. tilskipunar 80/215/EBE⁽³⁾, eins og henni var síðast breytt með tilskipun 88/660/EBE⁽⁴⁾, gefa fyrirmæli um að vörusendingin sé eyðilögð eða notuð á einhvern þann hátt sem mælt er fyrir um í reglum bandalagsins.

Sendandi eða fulltrúi hans skal bera kostnað af eyðileggingu vörusendingarinnar.

Lögbær yfirvöld viðtökuaðildarríkisins skulu þegar í stað tilkynna lögbærum yfirvöldum hinna aðildarríkjanna og framkvæmdastjórninni með fjarritasendingu um þær upplýsingar sem liggja fyrir, ákvarðanir sem hafa verið teknar og rökstuðning fyrir þeim.

Beita má verndarráðstöfunum sem kveðið er á um í 9. gr.

Auk þess getur framkvæmdastjórnin, að beiðni aðildarríkis og í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 17. gr., til að takast á við þær aðstæður sem ekki er kveðið á um í löggjöf bandalagsins, tekið ákvörðun um nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að aðildarríkin beiti samræmdum aðgerðum;

- b) að vörurnar fullnægi ekki skilyrðunum sem eru sett í tilskipunum bandalagsins eða innlendum stöðlum, eða hafi ekki verið tekin ákvörðun um bandalagsstaðla sem kveðið er á um í tilskipunum, geta þau, að því tilskildu að það stangist ekki á við heilbrigðis- eða dýraheilbrigðissjónarmið, leyft sendanda eða fulltrúa hans að velja á milli þess:

— að eyðileggja vörurnar, eða

— nota vörurnar í öðrum tilgangi, þar með talið að senda þær til baka með leyfi lögbærs yfirvalds til lands upprunastarfsstöðvarinnar.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB nr. L 378, 31. 12. 1987, bls. 58.

⁽²⁾ Stjútíð. EB nr. L 61, 4. 3. 1989, bls. 48.

⁽³⁾ Stjútíð. EB nr. L 47, 21. 2. 1980, bls. 4.

⁽⁴⁾ Stjútíð. EB nr. L 382, 31. 12. 1988, bls. 35.

Komi hins vegar í ljós að vottorð eða skýrslur eru ekki samkvæmt settum reglum verður sendandi að fá umþóttunartíma til að koma skjölunum í lag áður en gripið er til síðarnefnda úrræðisins.

2. Framkvæmdastjórnin skal í samræmi við málsmeðferðina í 18. gr. taka saman ská yfir sjúkdómsvalda og sjúkdóma þá sem um getur í 1. mgr. og nákvæmar reglur um beitingu þessarar greinar.

8. gr.

1. Í því tilviki sem kveðið er á um í 7. gr. skal lögbært yfirvald viðtökuáildarríkis hafa samband við lögbær yfirvöld sendingaraðildarríkisins án tafar. Síðarnefndu yfirvöldin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir og tilkynna lögbæru yfirvaldi fyrstnefnda aðildarríkisins um eðli eftirlitsins sem fram hefur farið, ákvarðanir sem hafa verið teknar og rökstuðning fyrir þeim.

Óttist yfirvald fyrsta aðildarríkisins að ráðstafanirnar séu ófullnægjandi skulu lögbær yfirvöld beggja aðildarríkjanna leita sameiginlegra leiða og aðferða til að bæta stöðuna; ef svo ber undir getur það falið í sér skoðun á staðnum.

Komi endurtekin vanræksla fram við eftirlit sem kveðið er á um í 7. gr. skal lögbært yfirvald viðtökuáildarríkisins tilkynna það framkvæmdastjórninni og dýraheilbrigðisyfirvöldum hinna aðildarríkjanna.

Framkvæmdastjórnin getur, að beiðni lögbærs yfirvalds viðtökuáildarríkisins eða að eigin frumkvæði, og að teknu tilliti til þess hvers eðlis brotið er:

- sent skoðunarnefnd til viðkomandi starfsstöðvar, eða
- falið opinberum dýralækni, en nafn hans verður að vera á skrá sem framkvæmdastjórnin tekur saman að tillögu aðildarríkjanna og samkomulag er um meðal hlutaðeigandi aðila, að kanna aðstæður í viðkomandi starfsstöð,
- farið fram á það við lögbæra yfirvaldið að það fjölgi afurðasýnum frá viðkomandi starfsstöð.

Hún skal tilkynna aðildarríkjunum um niðurstöður sínar.

Þegar grípa þarf til þessara ráðstafana vegna endurtekinna vanrækslu af hálfu starfsstöðvar skal framkvæmdastjórnin fara fram á að viðkomandi starfsstöð greiði fyrir útgjöld vegna beitingar undirliða undanfarandi undirgreinar.

Uns framkvæmdastjórnin hefur komist að niðurstöðu verður sendingaraðildarríkið, að beiðni viðtökuáildarríkisins, að tryggja að eftirlit með afurðum frá umræddri starfsstöð verði tíðara og fella viðurkenningu niður ef til þess liggja alvarlegar ástæður er varða heilbrigði dýra eða manna.

Viðtökuáildarríkið getur fyrir sitt leyti aukið tíðni eftirlits með afurðum frá sömu starfsstöð.

Að beiðni annars hlutaðeigandi aðildarríkis ber framkvæmdastjórninni — þegar vanræksla hefur verið staðfest með sérfræðingsálitu — í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 17. gr., að gera viðeigandi ráðstafanir sem geta gengið svo langt að heimila aðildarríkjunum að banna um stundarsakir innflutning afurða sem koma frá þeirri starfsstöð á yfirráðasvæði þeirra. Ráðstafanirnar verður að endurskoða eða staðfesta eins skjótt og hægt er í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 17. gr.

Almennar reglur um beitingu þessarar greinar skal setja í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 18. gr.

2. Þessi tilskipun hefur ekki áhrif á rétt til að áfrýja, sem er fyrir hendi í gildandi lögum aðildarríkjanna, ákvörðunum lögbærra yfirvalda.

Tilkynna skal sendanda eða fulltrúa hans og lögbæru yfirvaldi sendingaraðildarríkisins um ákvarðanir sem eru teknar af lögbæru yfirvaldi viðtökuáildarríkisins og rökstuðning fyrir þeim.

Fari sendandi eða fulltrúi hans fram á slíkt skal honum tilkynnt skriflega um umrædda ákvörðun og rökstuðning fyrir henni ásamt nákvæmum upplýsingum um áfrýjunarétt hans samkvæmt gildandi lögum viðtökuáildarríkisins og um málsmeðferð og frest til að leggja fram kvörtun.

Komi hins vegar upp ágreiningur, og með fyrirvara um áður nefndan áfrýjunarétt, geta báðir aðilar, komist þeir að samkomulagi um það, innan eins mánaðar hið mesta, fengið sérfræðing til að leggja mat sitt á deiluna, en hans verður að vera getið á skrá yfir sérfræðinga bandalagsins sem framkvæmdastjórnin tekur saman; bandalagið skal standa straum af kostnaði við sérfræðingsráðgjöf.

Sérfræðingar verða að láta álit sitt í ljós innan 72 klukkustunda. Deiluaðilar verða að lúta álitu sérfræðingsins að teknu tilhlýðilegu tilliti til dýraheilbrigðislöggjafar bandalagsins.

3. Móttakandi skal standa straum af kostnaði við að endursenda vörusendinguna, geymslu varanna, taka þær til annarra nota eða koma þeim í lög.

III. KAFLI

Sameiginleg ákvæði

9. gr.

1. Aðildarríki skal þegar í stað tilkynna hinum aðildarríkjunum og framkvæmdastjórninni brjótist út á yfirráða-

svæði þess aðrir sjúkdómar en þeir sem um getur í tilskipun 82/894/EBE, dýrasjúkdómar sem geta einnig lagst á menn eða annar sjúkdómur, eða eitthvert það ástand sem getur stofnað heilbrigði dýra eða manna í hættu.

Upprunaaðildarríkið skal þegar í stað koma í framkvæmd eftirlits- eða varúðarráðstöfunum sem kveðið er á um í reglum bandalagsins, einkum að því er tekur til þess að ákvarða sérstök hlutleysissvæði sem kveðið er á um í þessum reglum eða gera einhverja aðra ráðstöfun sem það álitur að komi að gagni.

Viðtöku- eða umflutningsaðildarríkið sem hefur komist að því við eftirlitið sem um getur í 5. gr. að einhver sjúkdómanna eða orsakanna sem um getur í fyrstu undirgrein séu til staðar getur, ef nauðsyn krefur, gert varúðarráðstafanirnar sem kveðið er á um í reglum bandalagsins.

Uns ráðstafanir hafa verið gerðar samkvæmt 4. mgr. getur viðtökuaðildarríkið, liggja til þess mikilvægar ástæður er varða heilbrigði dýra eða manna, gripið til tímabundinna verndarráðstafana gagnvart umræddum starfsstöðvum eða, þegar um dýrasjúkdóm er að ræða, komið á verndarsvæði eins og kveðið er á um í reglum bandalagsins.

Tilkynna skal framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkj- unum án tafar um ráðstafanir sem aðildarríkin gera.

2. Einn eða fleiri fulltrúar framkvæmdastjórnarinnar geta, að beiðni aðildarríkisins sem um getur í fyrstu undirgrein 1. mgr., eða að frumkvæði framkvæmdastjórnarinnar, farið rakleiðis á umræddan stað til að rannsaka, í samvinnu við lögbær yfirvöld, hvaða ráðstafanir hafa verið gerðar og skal leggja fram álit um ráðstafanirnar.

3. Hafi framkvæmdastjórninni ekki verið tilkynnt um ráðstafanirnar, eða telji hún ráðstafanirnar ófullnægjandi, getur hún, í samvinnu við hlutaðeigandi aðildarríki og þar til fastanefndin um dýraheilbrigði hefur komið saman, gripið til tímabundinna verndarráðstafana vegna afurða sem koma frá svæði sem er sýkt af dýrasjúkdóminum eða frá ákveðinni starfsstöð. Þessar ráðstafanir skal leggja fyrir fastanefndina um dýraheilbrigði eins fljótt og kostur er og skal hún staðfesta þær, breyta þeim eða fella þær niður í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 17. gr.

4. Undir öllum kringumstæðum skal framkvæmdastjórnin fela fastanefndinni um dýraheilbrigði að endurskoða ástandið eins fljótt og kostur er. Hún skal gera nauðsynlegar ráðstafanir, í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 17. gr., vegna afurðanna sem um getur í 1. gr. og, gerist þess þörf, vegna upprunaafurðanna eða afurða sem eru fengnar af þeim. Framkvæmdastjórnin skal fylgjast með framvindu mála og, samkvæmt sömu málsmeðferð, breyta eða fella úr gildi ákvarðanir sem eru teknar eftir því hvernig ástandið þróast.

5. Ákveða skal nákvæmar reglur um beitingu þessarar greinar, og gerð skrárinnar yfir dýrasjúkdóma sem geta einnig lagst á menn, í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 18. gr.

10. gr.

Hvert aðildarríki um sig og framkvæmdastjórnin skal tilnefna þau dýraheilbrigðisyfirvöld eða stofnanir sem bera ábyrgð á dýraheilbrigðiseftirlitinu og annast samstarf við skoðunaryfirvöld hinna aðildarríkjanna.

11. gr.

Aðildarríkin skulu einnig tryggja að embættismenn sem starfa á vegum dýraheilbrigðisyfirvalda þeirra, ef svo ber undir í samvinnu við embættismenn annarra slíkra stofnana, séu einkum færir um að:

- skoða athafnasvæði, skrifstofur, rannsóknarstofur, mannvirki, flutningatæki, svæði og búnað, hreinsunar- og viðhaldsvörur, vinnsluaðferðir sem eru notaðar við framleiðslu og vinnslu afurðanna og merkingu og útlitsfrágang afurðanna,
- hafa eftirlit með því hvort starfslið fullnægi kröfunum sem mælt er fyrir um í textunum sem um getur í viðauka A,
- taka sýni úr fyrirbyggjandi afurðum sem eiga að fara í geymslu eða taka á til sölu, markaðssetningar eða flutninga,
- rannsaka skýrslu- eða tölvugögn sem varða eftirlit á grundvelli ráðstafananna sem eru gerðar samkvæmt 1. mgr. 3. gr.

Með þetta í huga verða starfsstöðvarnar sem eftirlit skal haft með að eiga samvinnu við embættismennina svo að þeim verði kleift að sinna skyldustörfum sínum.

12. gr.

1. Ákvæði 8. (3. mgr.), 10. og 11. gr. tilskipunar 64/433/EBE ⁽¹⁾, eins og henni var síðast breytt með tilskipun 88/657/EBE ⁽²⁾, falli niður.

2. Ákvæði 5. (3. og 4. mgr.), 9., 10. og 11. gr. tilskipunar 71/118/EBE ⁽³⁾, eins og henni var síðast breytt með tilskipun 88/657/EBE, falli niður.

3. Í tilskipun 72/461/EBE ⁽⁴⁾, eins og henni var síðast breytt með tilskipun 87/489/EBE ⁽⁵⁾:

- i) falli 5. (2., 3., 4. og 5. mgr.), 6. og 8. gr. niður;
- ii) komi í 8. gr. a tilvísun í 9. gr. tilskipunar 89/662/EBE í stað 8. gr.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB nr. 121, 29. 7. 1964, bls. 2012/64.

⁽²⁾ Stjútíð. EB nr. L 382, 31. 12. 1988, bls. 3.

⁽³⁾ Stjútíð. EB nr. L 55, 8. 3. 1971, bls. 23.

⁽⁴⁾ Stjútíð. EB nr. L 302, 31. 12. 1972, bls. 24.

⁽⁵⁾ Stjútíð. EB nr. L 280, 3. 10. 1987, bls. 28.

4. Ákvæði 3. mgr. 7. gr. ásamt 12. og 16. gr. tilskipunar 77/99/EBE⁽¹⁾, eins og henni var síðast breytt með tilskipun 89/227/EBE⁽²⁾, falli niður.

5. Í tilskipun 80/215/EBE:

i) falli 5. (2. mgr., 3. mgr., 4. mgr. og 5. mgr.), 6. og 7. gr. niður;

ii) komi í 7. gr. a tilvísun í 9. gr. tilskipunar 89/662/EBE í stað 7. gr.

6. Ákvæði 5. (3. og 4. mgr.), 7., 8. og 12. gr. tilskipunar 85/397/EBE⁽³⁾, eins og henni var síðast breytt með reglugerð (EBE) nr. 3768/85⁽⁴⁾, falli niður.

7. Ákvæði 1. og 3. mgr. 10. gr. tilskipunar 88/657/EBE falli niður.

8. Ákvæði 8. og 9. gr. tilskipunar 89/437/EBE⁽⁵⁾ falli niður.

9. Í viðauka B við tilskipun 72/462/EBE⁽⁶⁾ bætist eftirfarandi við á vottorðið: „Nafn og heimilisfang fyrsta mótakanda“.

13. gr.

1. Eftirfarandi grein bætist við tilskipanir 64/433/EBE og 71/118/EBE:

„19. gr.

Reglurnar sem eru settar í tilskipun 89/662/EBE(*), um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins til að stuðla að því að hinum innra markaði verði komið á, skulu einkum gilda um eftirlit á upprunastað, með tilliti til skipulagningar og hvernig eftirlitinu er fylgt eftir af viðtökuaðildarríkinu og til verndarráðstafana sem eiga að koma til framkvæmda.

(*) Stjttíð. EB nr. L 395, 30. 12. 1989, bls. 13“.

2. Eftirfarandi grein bætist við tilskipanir 72/461/EBE og 80/215/EBE:

„15. gr.

Reglurnar sem eru settar í tilskipun 89/662/EBE(*), um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins til að stuðla að því að hinum innra markaði verði komið á, skulu einkum gilda um eftirlit á upprunastað, með

⁽¹⁾ Stjttíð. EB nr. L 26, 31. 1. 1977, bls. 85.

⁽²⁾ Stjttíð. EB nr. L 93, 6. 4. 1989, bls. 25.

⁽³⁾ Stjttíð. EB nr. L 226, 24. 8. 1985, bls. 13.

⁽⁴⁾ Stjttíð. EB nr. L 362, 31. 12. 1985, bls. 8.

⁽⁵⁾ Stjttíð. EB nr. L 212, 22. 7. 1989, bls. 87.

⁽⁶⁾ Stjttíð. EB nr. L 302, 31. 12. 1972, bls. 28.

tilliti til skipulagningar og hvernig eftirlitinu er fylgt eftir af viðtökuaðildarríkinu og til verndarráðstafana sem eiga að koma til framkvæmda.

(*) Stjttíð. EB nr. L 395, 30. 12. 1989, bls. 13“.

3. Eftirfarandi grein bætist við tilskipun 77/99/EBE:

„24. gr.

Reglurnar sem eru settar í tilskipun 89/662/EBE(*), um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins til að stuðla að því að hinum innra markaði verði komið á, skulu einkum gilda um eftirlit á upprunastað, með tilliti til skipulagningar og hvernig eftirlitinu er fylgt eftir af viðtökuaðildarríkinu og til verndarráðstafana sem eiga að koma til framkvæmda.

(*) Stjttíð. EB nr. L 395, 30. 12. 1989, bls. 13“.

4. Eftirfarandi grein bætist við tilskipanir 85/397/EBE og 88/657/EBE:

„18. gr.

Reglurnar sem eru settar í tilskipun 89/662/EBE(*), um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins til að stuðla að því að hinum innra markaði verði komið á, skulu einkum gilda um eftirlit á upprunastað, með tilliti til skipulagningar og hvernig eftirlitinu er fylgt eftir af viðtökuaðildarríkinu og til verndarráðstafana sem eiga að koma til framkvæmda.

(*) Stjttíð. EB nr. L 395, 30. 12. 1989, bls. 13“.

5. Eftirfarandi grein bætist við tilskipun 88/437/EBE:

„17. gr.

Reglurnar sem eru settar í tilskipun 89/662/EBE(*), um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins til að stuðla að því að hinum innra markaði verði komið á, skulu einkum gilda um eftirlit á upprunastað, með tilliti til skipulagningar og hvernig eftirlitinu er fylgt eftir af viðtökuaðildarríkinu og til verndarráðstafana sem eiga að koma til framkvæmda.

(*) Stjttíð. EB nr. L 395, 30. 12. 1989, bls. 13“.

14. gr.

Fram að 31. desember 1992 skulu viðskipti með afurðir sem eru tilgreindar í viðauka B hlíta, uns reglur bandalagsins hafa verið settar, reglum um eftirlit sem eru settar í þessari tilskipun, einkum reglum 2. mgr. 5. gr.

Aðildarríkin skulu tilkynna fyrir þann dag sem ákveðinn er í 19. gr. um skilyrði og reglur sem gilda í viðskiptum með afurðirnar sem um getur í fyrstu undirgrein.

Ráðið skal, að fenginni tillögu framkvæmdastjórnarinnar, ákvarða endanlegt skipulag sem á að gilda um viðskipti með afurðirnar sem eru taldar upp í viðauka B fyrir 31. desember 1991.

15. gr.

Í 9. gr. tilskipunar 64/432/EBE ⁽¹⁾ bætist eftirfarandi liður við:

„2. a Einn eða fleiri fulltrúar framkvæmdastjórnarinnar geta, að beiðni aðildarríkis eða að frumkvæði framkvæmdastjórnarinnar, farið rakleiðis á umræddan stað til að rannsaka, í samvinnu við lögbær yfirvöld, hvaða ráðstafanir hafa verið gerðar og leggja fram álit um ráðstafanirnar.“

16. gr.

1. Aðildarríkin skulu leggja fyrir framkvæmdastjórnina eigi síðar en þremur mánuðum fyrir þann dag sem ákveðinn er í 1. mgr. 19. gr. áætlun um innlendar ráðstafanir sem á að gera til að ná markmiði þessarar tilskipunar, einkum um hve oft eftirlit á að fara fram.

2. Framkvæmdastjórnin skal rannsaka áætlanirnar sem aðildarríkin leggja fram í samræmi við 1. mgr.

3. Framkvæmdastjórnin skal á hverju ári og í fyrsta skipti árið 1991 senda aðildarríkjunum tilmæli um eftirlitsáætlun vegna næstkomandi árs; fastanefndin um dýraheilbrigði lætur á undan í ljós álit sitt á tilmælunum. Þessi tilmæli getur þurft að aðlaga síðar.

17. gr.

1. Þegar fylgja skal málsmeðferð þeirri sem sett er fram í þessari grein ber formanni, annaðhvort að eigin frumkvæði eða að beiðni aðildarríkis, að vísa málinu án tafar til fastanefndarinnar um dýraheilbrigði (hér á eftir kölluð „nefndin“) sem komið var á fót með ákvörðun 68/361/EBE ⁽²⁾.

2. Fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar leggur fyrir nefndina drög að þeim ráðstöfunum sem gera skal. Nefndin skal skila álitinu sínu á drögunum innan tveggja daga. Álitinu skal samþykkt með þeim meirihluta sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 148. gr. sáttmálans þegar um er að ræða ákvarðanir

⁽¹⁾ Stjtið. EB nr. 121, 29. 7. 1964, bls. 1977/64.

⁽²⁾ Stjtið. EB nr. L 255, 18. 10. 1968, bls. 23.

sem ráðið á að samþykkja samkvæmt tillögu framkvæmdastjórnarinnar. Atkvæði fulltrúa aðildarríkjanna í nefndinni vega eins og mælt er fyrir um í þeirri grein. Formaðurinn greiðir ekki atkvæði.

3. Framkvæmdastjórnin skal samþykkja fyrirhugaðar ráðstafanir séu þær í samræmi við álit nefndarinnar.

4. Séu fyrirhugaðar ráðstafanir ekki í samræmi við álit nefndarinnar, eða skili nefndin ekki álit, ber framkvæmdastjórninni án tafar að leggja tillögu fyrir ráðið um ráðstafanir sem gera skal.

Ráðið tekur ákvörðun með auknum meirihluta.

Hafi ráðið ekkert aðhafst innan 15 daga frá því að tillagan var lögð fyrir það skal framkvæmdastjórnin samþykkja fyrirhugaðar ráðstafanir nema ráðið hafi með einföldum meirihluta lýst sig andsnúið umræddum ráðstöfunum.

18. gr.

1. Þegar fylgja skal málsmeðferð þeirri sem sett er fram í þessari grein ber formanni, annaðhvort að eigin frumkvæði eða að beiðni aðildarríkis, að vísa málinu án tafar til fastanefndarinnar um dýraheilbrigði (hér á eftir kölluð „nefndin“) sem komið var á fót með ákvörðun 68/361/EBE.

2. Fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar leggur fyrir nefndina drög að þeim ráðstöfunum sem gera skal. Nefndin skal skila álitinu sínu á drögunum fyrir þau tímamörk sem formaðurinn setur eftir því hversu brýnt málið er. Álitinu skal samþykkt með þeim meirihluta sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 148. gr. sáttmálans þegar um er að ræða ákvarðanir sem ráðið á að samþykkja samkvæmt tillögu framkvæmdastjórnarinnar. Atkvæði fulltrúa aðildarríkjanna í nefndinni vega eins og mælt er fyrir um í þeirri grein. Formaðurinn greiðir ekki atkvæði.

3. Framkvæmdastjórnin skal samþykkja fyrirhugaðar ráðstafanir séu þær í samræmi við álit nefndarinnar.

4. Séu fyrirhugaðar ráðstafanir ekki í samræmi við álit nefndarinnar, eða skili nefndin ekki álit, ber framkvæmdastjórninni án tafar að leggja tillögu fyrir ráðið um ráðstafanir sem gera skal.

Ráðið tekur ákvörðun með auknum meirihluta.

Hafi ráðið ekkert aðhafst innan þriggja mánaða frá því að tillagan var lögð fyrir það skal framkvæmdastjórnin samþykkja fyrirhugaðar ráðstafanir nema ráðið hafi með einföldum meirihluta lýst sig andsnúið umræddum ráðstöfunum.

IV. KAFLI

Bráðabirgða- og lokaákvæði

19. gr.

1. Fyrir 31. desember 1990 skal ráðið afgreiða með auknum meirihluta tillögu framkvæmdastjórnarinnar um dýraheilbrigðiseftirlit í viðskiptum innan bandalagsins með dýr á fæti.

Fyrir dagsetninguna sem um getur í fyrstu undirgrein skal ráðið ákveða með auknum meirihluta tillögu framkvæmdastjórnarinnar um reglur og almennar meginreglur sem gilda um eftirlit með innflutningi frá þriðju löndum á afurðum sem falla undir þessa tilskipun. Á sama hátt skal ákveða eftirlitsstöðvar á ytri landamærum, ásamt þeim kröfum sem þessar stöðvar verða að fullnægja, fyrir þennan dag.

2. Fyrir 31. desember 1992 skal ráðið endurskoða ákvæði þessarar tilskipunar á grundvelli skýrslu framkvæmdastjórnarinnar um fengna reynslu, ásamt viðeigandi breytingartillögum, sem ráðið skal afgreiða með auknum meirihluta.

20. gr.

Fram að 31. desember 1992 geta aðildarríkin, þrátt fyrir 1. mgr. 5. gr. og til að unnt sé að taka smám saman upp eftirlitskerfið sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun:

- viðhaldið eftirliti með skjölum meðan á flutningum á kjöti og kjötafurðum stendur til að tryggja að kröfum, sem mælt er fyrir um í reglum bandalagsins, sé fullnægt vegna gin- og klaufaveiki og svínapestar,

— viðhaft eftirlit með skjölum meðan á flutningum á innfluttum afurðum frá þriðju löndum til aðildarríkjanna stendur.

21. gr.

Ráðið skal, að fenginni tillögu framkvæmdastjórnarinnar, ákvarða með auknum meirihluta, fyrir 1. október 1992, það skipulag sem á að taka gildi þegar bráðabirgðaákvæðin í 20. gr. falla úr gildi.

22. gr.

Aðildarríkin skulu samþykkja lög og stjórnsýslufyrirmæli sem nauðsynleg eru til að fara að tilskipun þessari á þeim degi sem tiltekinn er í ákvörðun sem taka verður fyrir 31. desember 1990, í samræmi við aðra undirgrein 1. mgr. 19. gr., þó eigi síðar en 31. desember 1991.

Lýðveldið Grikkland skal þó hafa eins árs frest til að fara að tilskipuninni.

23. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 11. desember 1989.

Fyrir hönd ráðsins,

H. NALLET

forseti.

VIÐAUKI A

Dýraheilbrigðislöggjöf

- Tilskipun ráðsins 64/433/EBE frá 26. júní 1964 um heilbrigðisvanda sem hefur áhrif á viðskipti með nýtt kjötmeti innan bandalagsins (Stjtið. EB nr. 121, 29. 7. 1964, bls. 2012/64), eins og henni var síðast breytt með tilskipun 88/657/EBE (Stjtið. EB nr. L 382, 31. 12. 1988, bls. 3),
- Tilskipun ráðsins 71/118/EBE frá 15. febrúar 1971 um heilbrigðisvanda sem hefur áhrif á viðskipti með nýtt alifuglakjöt innan bandalagsins (Stjtið. EB nr. L 55, 8. 3. 1971, bls. 23), eins og henni var síðast breytt með tilskipun 88/657/EBE (Stjtið. EB nr. L 382, 31. 12. 1988, bls. 3),
- Tilskipun ráðsins 72/461/EBE frá 12. desember 1972 um vanda á sviði heilbrigðisstefnu sem hefur áhrif á viðskipti með nýtt kjötmeti innan bandalagsins (Stjtið. EB nr. L 302, 31. 12. 1972, bls. 24), eins og henni var síðast breytt með tilskipun 87/489/EBE (Stjtið. EB nr. L 280, 3. 10. 1987, bls. 28),
- Tilskipun ráðsins 77/99/EBE frá 21. desember 1976 um heilbrigðisvanda sem hefur áhrif á viðskipti með kjötafurðir innan bandalagsins (Stjtið. EB nr. L 26, 31. 1. 1977, bls. 85), eins og henni var síðast breytt með tilskipun 89/277/EBE (Stjtið. EB nr. L 93, 6. 4. 1989, bls. 25),
- Tilskipun ráðsins 80/215/EBE frá 22. janúar 1980 um vanda á sviði heilbrigðis dýra sem hefur áhrif á viðskipti með kjötafurðir innan bandalagsins (Stjtið. EB nr. L 47, 21. 2. 1980, bls. 4), eins og henni var síðast breytt með tilskipun 88/660/EBE (Stjtið. EB nr. L 382, 31. 12. 1988, bls. 35),
- Tilskipun ráðsins 85/397/EBE frá 5. ágúst 1985 um vanda er varðar heilbrigði almennings og dýra sem hefur áhrif á viðskipti innan bandalagsins með hitameðhöndlaða mjólk (Stjtið. EB nr. L 226, 24. 8. 1985, bls. 13), eins og henni var síðast breytt með reglugerð (EBE) nr. 3768/85 frá 20. 12. 1985 (Stjtið. EB nr. L 362, 31. 12. 1985, bls. 8),
- Tilskipun ráðsins 88/657/EBE frá 14. desember 1988 um kröfur vegna framleiðslu og viðskipta með hakkað kjöt, kjötbita sem vega minna en 100 grömm hver biti og unnar kjötvörur (Stjtið. EB nr. L 382, 31. 12. 1988, bls. 3)⁽¹⁾,
- Tilskipun ráðsins 89/437/89 frá 20. júní 1989 um hreinlætis- og heilbrigðisvanda sem hefur áhrif á framleiðslu og markaðssetningu eggafurða (Stjtið. EB nr. L 212, 22. 7. 1989, bls. 87)⁽¹⁾.

VIÐAUKI B

Afurðir sem falla ekki undir samhæfingu bandalagsins en viðskipti með þær eru háð eftirlitinu sem kveðið er á um í þessari tilskipun

Afurðir úr dýraríkinu sem falla undir II. viðauka við sáttmálann:

- kjöt af kanínum og villtum dýrum,
- ógerilsneydd mjólk og mjólkurafurðir,
- fiskeldisafurðir til manneldis,
- sjávarafurðir til manneldis,
- lifandi samlokur (tvískelja lindýr) til manneldis,
- kjötafurðir af kanínum og villtum dýrum,
- blóð,
- dýrafita í fljótandi formi, hamsar og aukaafurðir sem myndast við bræðslu,
- hunang,
- sniglar til manneldis,
- froskalappir til manneldis.

(*) Gildir frá 1. janúar 1992.